

เทคนิคภาพพิมพ์ขึ้นเดียวผ่านกระบวนการพิมพ์พื้นราบด้วยแท่นพิมพ์เพคติน เพลทจากวุ้นใบเครือหมาน้อย

ชญัตว์ อินทร์ชา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Monoprint technique from planographic process made by Cissampelos pareira L. pectin plate.

Charyata Inchar

Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

Article Info	: Research Articles
Article History	: Received 5 April 2022
	: Revised 19 June 2022
	: Accepted 29 August 2022
Corresponding Author	: Charyata Inchar
E-mail Address	: bebejikko@hotmail.com

บทคัดย่อ

ผลงานสร้างสรรค์ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ประยุกต์วัสดุเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดการใช้วัสดุทดแทนจากการสร้างสรรค์เทคนิคแท่นพิมพ์เจลลาตินที่มีการนำอวัยวะและส่วนหนึ่งของสัตว์ในการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าโดยหาวัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแท่นพิมพ์เจลลาตินและเพื่อการตลาดการสร้างสรรคผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย จากการศึกษาพบว่า

“ใบเครือหมาน้อย”เป็นวัสดุทางเลือกในท้องถิ่นที่สามารถนำมาผลิตร่วมกับผงสีจากธรรมชาติและใช้ทดแทนแท่นพิมพ์เจลลาตินได้ ทั้งนี้ความของละเอียดของแม่พิมพ์กับความคมชัดของชิ้นงานที่พิมพ์จากการใช้สีหมึกพิมพ์จากธรรมชาติมีผลปรากฏอันเป็นที่น่าประทับใจเช่นเดียวกับเพลทแม่พิมพ์เจลลาติน อีกทั้งเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยที่มีการพิมพ์มือหรือการใช้น้ำหนักด้วยการกดทับจากแรงข้อมือ นั้นทำให้ผลงานสร้างสรรค์ที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงทัศนธาตุที่สวยงามตามลักษณะเฉพาะของใบไม้แต่ละชนิด หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ถูกนำมาทำเป็นแม่พิมพ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การสร้างสรรคชิ้นงานภาพพิมพ์ด้วยเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย และนำผลงานสร้างสรรค์เผยแพร่สู่สาธารณะ

คำสำคัญ : ภาพพิมพ์สร้างสรรค์ ภาพพิมพ์ขึ้นเดียว เพคตินเพลท ภาพพิมพ์พื้นราบ เครือหมาน้อย

Abstract

The creation pieces of research work are experimental material application in creative research generated from the researcher's concept to replace gelatin taken from animal body parts used in common planographic process. In the objective to research alternative, local-available material to produce plant -based plate to replace

gelatin in planographic process. It's also the experiment and creation of plate printing from planted-based, natural ink *Cyclea barbata* pectin plate.

The research found *Khruea-ma-noi* or *Cyclea barbata* or *Cyclea barbata* Miers or the scientific name *Cissampelos pareria* L. is alternative, local-available material of which contain good quality to co-produce with natural dye powder and be replaceable with common gelatin plate. Moreover, the plate resolution and definition of the graphic pieces of art works from natural dye ink brought impressive effects in the same level with common gelatin plate. Pectin plate from *Cyclea barbata* as well in hand process or wrist-weight hand pressing have created unique and fascinating visual element of each leaf, and of other materials used as plates in this creative research. The researcher created planographic arts from *Cyclea barbata* or *Cissampelos pareria* L. pectin plate and publicized the creations.

Keywords : Printmaking Monoprint Pectin plate Planographic process made
Cissampelos pareira L.

บทนำ

ศิลปะภาพพิมพ์ (printmaking) เป็นผลงานวิจิตรศิลป์ที่มีคุณค่า เป็นผลงานที่วิจิตร ความงามของผลงานเกิดจากการใช้เส้นเป็นงานต้นแบบที่สร้างสรรค์โดยศิลปิน มีคุณค่าสูง ผลงานศิลปะภาพพิมพ์เกิดจากกลวิธีการพิมพ์ที่ต่างกันตาม ประเภทของแม่พิมพ์ 4 กลวิธี คือ กลวิธีพิมพ์ผิวนูน ร่องลึก พื้นราบและลายฉลุ อัศนีชัย ชูอรุณ. (2524). การเปรียบเทียบความความเด่นชัดของรายละเอียดเมื่อเกิดขึ้นกับผลงานที่ได้จากเทคนิคภาพพิมพ์โดยการใช้น้ำหนักมือ คือ การไม่พึ่งพาการใช้แท่นภาพพิมพ์ด้วยการกดทับแต่สามารถสร้างแท่นพิมพ์สำหรับภาพพิมพ์ประเภทโมโนปรินต์ได้เช่นกัน หรือ ในรูปแบบเฉพาะการใช้งานและกิจกรรมที่เหมาะสมได้ แต่ละกลวิธีมักเกิดจากกระบวนการพิมพ์ด้วยวัสดุศิลปะที่ต่างกันจึงให้ผลทางเทคนิคและคุณค่าที่ต่างกัน หมึกพิมพ์เป็น วัสดุสำคัญในการสร้างภาพปกติหมึกพิมพ์มีอยู่ 2 ชนิด คือ หมึกพิมพ์สีเชื่อน้ำ และหมึกพิมพ์เชื่อน้ำมัน หมึกพิมพ์เชื่อน้ำมันเป็นที่นิยมของศิลปินเพราะคุณภาพสีเป็นสีที่ใช้ในโรงพิมพ์

นำมาใช้ระยะเวลาอันอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพราะมีเคมีภัณฑ์และสารเคมีเป็นส่วนผสม ศิลปินไทยส่วนใหญ่มักเลือกหมึกพิมพ์เชื่อน้ำมันมาใช้ เพราะสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและรูปทรงผลงานได้ดี ชลุด นิ่มเสมอ ศิลปินภาพพิมพ์ได้เลือกหมึกพิมพ์สีน้ำมาสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ (ญาณวิทย์ กุญแจทอง, 2555) ญาณวิทย์ กุญแจทอง ได้นำดอกอัญชัน ใบเตย ต้นตีนเป็ดฝรั่ง มาเป็นสีในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ แต่การสร้างสรรค์แนวทางนี้ยังมีจำนวนน้อยทั้งที่สืบทอดมาจากพี่ขี้ความปลอดภัย ไม่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อม และให้ผลทางเทคนิคที่น่าสนใจสืบทอดมาจากพี่ขี้มักถูกนำไปใช้ประโยชน์ในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน คือ การย้อมเส้นใยสำหรับการทอผ้า การนำศาสตร์สาขากลามผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยเป็นแนวทางการศึกษาโดยใช้องค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยดั้งเดิมเรื่องของการใช้สีจากธรรมชาติ นำศาสตร์สาขากลามผสมผสาน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ซึ่งผู้วิจัยต้องการหาข้อมูลในการศึกษา เพื่อการสร้างคุณลักษณะประโยชน์ใหม่และหาสิ่งต่างๆ ในสภาวะแวดล้อมนำมาทดแทน แก้ไขปัญหาการไม่มีอุปกรณ์หรือแท่นพิมพ์โลหะที่จำเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ จึงต้องมีกระบวนการและคุณภาพของการใช้วัสดุทดแทน ตลอดจนคว่าเพิ่มเติมทางด้านลักษณะทางศักยภาพของพืชที่มีคุณสมบัติให้เส้นใยเมือก เช่น เครือหมาน้อยที่นำมาสร้างเป็นเพลทแท่นพิมพ์ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทดลองใช้แทนแท่นพิมพ์เจลาติน โดยอุตสาหกรรมอาหารที่ใช้เจลาติน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภท เจลาติน เช่น เยลลี่ เจลาตินส่วนใหญ่ที่ใช้ในอุตสาหกรรมดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้มักได้มาจากการสกัดหนังโค กระบือและสุกร เจลาตินจากหนังสุกรเป็นข้อจำกัด ของผลิตภัณฑ์อาหารที่เป็นฮาลาล (Halal) และโคเชอร์ (Kosher) อีกทั้งการระบาดของโรควัวบ้าและโรคปากและเท้าเปื่อยในโคกระบือทำให้การใช้เจลาตินจากแหล่งดังกล่าวเป็นไปอย่างจำกัดและต้องเผื่อระวังจากโรงงานที่ผลิต จากประเด็นดังกล่าวซึ่งผู้วิจัยเห็นถึงประโยชน์ของการค้นหาวัตถุอื่นนำมาทดแทน เพื่อเป็นการลดต้นทุนของการสร้างสรรค์งานเพราะเจลาตินในท้องตลาดมีราคาสูงและเป็นความรู้สึกไม่พึงใจหากนำมาใช้โดยไม่รู้คุณค่าจึงเป็นที่มาจากการสำหรับการปรับเปลี่ยนวัสดุจากเจลาตินที่มาจากสัตว์เป็นแพคตินที่มาจากใบหมาน้อย

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยกล่าวคือ จากการทดลองจนเกิด

ความเข้าใจในกระบวนการสร้างแท่นพิมพ์เป็นพื้นที่รองรับที่เหมาะสมพร้อมการเข้าใจในการเลือกแม่พิมพ์ที่เหมาะสม และการเลือกผลงานภาพพิมพ์ หรือ การพิมพ์ภาพเพื่อสร้างจำนวนสำเนาจึงหาข้อสรุปจากกระบวนการพิมพ์ด้วยตนเอง เพื่อนำมาบรรยายลักษณะขั้นตอนกระบวนการพิมพ์ให้ได้ตามหลักการหรือการแยกประเภท ลักษณะชนิดของการสร้างสรรค์ศิลปกรรมภาพพิมพ์ เพื่อต่อยอดและหาความลงตัวในด้านการอธิบายสุนทรียะทางศิลปะโดยใช้หลักประกอบศิลป์ และการพิมพ์ภาพที่มีผลลัพธ์ในลักษณะคล้ายคลึง หรือ อาจจะมีลักษณะที่ปรากฏเช่นเดียวกัน คือการสร้างด้วยกรรมวิธีการพิมพ์ผิวนูน (Relief print process to positive) หรือภาพพิมพ์แม่พิมพ์วัสดุพิมพ์โดยการใช้แท่นพิมพ์ใช้น้ำหนักกดทับด้วยแรงของกลไกเครื่องพิมพ์ และกรรมวิธีการพิมพ์พื้นราบ (Planography print process to negative) หรือเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithography) ที่มีลักษณะของกระบวนการเช่นเดียวกัน คือ การใช้แท่นพิมพ์ใช้น้ำหนักกดทับด้วยแรงของกลไกเครื่องพิมพ์ ตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบผู้วิจัยยังไม่สามารถรองรับเหตุและผล หรือยืนยันการเปรียบเทียบให้เกิดเป็นลำดับตีมากกว่า หรือ ตีกว่าเทคนิคที่หยิบยกมาเป็นตัวอย่างได้เพียงพอให้นำเสนอถึงความงามตามเหตุผลจากประสบการณ์ของผู้วิจัยเท่านั้น พร้อมการสร้างความเข้าใจและยังต้องใช้เวลาเพื่อค้นคว้าให้ได้ถึงการยอมรับในสังคมตามความเหมาะสมของเทคนิคนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อค้นคว้าโดยหาวัตถุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแท่นพิมพ์เจลาติน

2. เพื่อการทดลองการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทแพคตินด้วยวันจากใบเครือหมาน้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ประยุกต์วัสดุเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดการใช้วัสดุทดแทนจากการสร้างสรรค์เทคนิคแทนพิมพ์เจลลาตินที่มีการนำอวัยวะและส่วนหนึ่งของสัตว์ในการผลิตโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ(Art studio) เป็นการศึกษาเพื่อค้นคว้าโดยหาวัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนเจลลาตินจากส่วนประกอบของสัตว์ การทดลองทางศักยภาพของเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยในการ

สร้างสรรค์ชิ้นงานภาพพิมพ์ และนำมาสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย ผ่านกระบวนการพิมพ์พื้นราบ(Planographic processmade)

2. นิทรรศการการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ (Art Exhibition) เป็นการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยต่อสาธารณชน

ผลการวิจัย

1. วัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแทนพิมพ์เจลลาติน

จากการศึกษาวัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแทนพิมพ์เจลลาตินผู้วิจัยพบว่า ใบเครือหมาน้อย เป็นวัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแทนพิมพ์เจลลาตินจากส่วนประกอบของสัตว์

เครือหมาน้อย เป็นพืชอยู่ในวงศ์ Menispermaceae พืชป่าตระกูลเถาเลื้อยอาศัยไม้พุ่มต้นเครือหมาน้อย เป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณหลายด้านและยังมีสารแพคตินเป็นองค์ประกอบในปริมาณมาก ทำให้มีการนำมาทำเป็นอาหารพื้นบ้านในหลายท้องที่ทั้งไทยและต่างประเทศเช่น ทางภาคอีสานของประเทศไทยนิยมนำมาประกอบอาหาร หรือ ทางประเทศอินเดียใช้เป็นส่วนประกอบในตำหรับยา คุณสมบัติของใบเครือหมาน้อยคือมีสารแพคติน อยู่ถึง 30 % เมื่อ คั้นน้ำสกัดจากใบจะสามารถแข็งตัวในลักษณะของวุ้นแข็งโดยไม่ต้องการน้ำตาลช่วยในการ

เกิดวุ้น ซึ่งเนื้อวุ้นเป็นสารประกอบไม่ให้พลังงานจึงสามารถนำไปใช้ในการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพที่ให้พลังงานต่ำ ต้นเครือหมาน้อยมีถูกเรียกว่า ชื่อวิทยาศาสตร์ 2 ชื่อ คือ Cissampelos pareira L และ Cyclea barbata Miers.1 อย่างไรก็ตาม ในวงศ์ Menispermaceae นี้ จะมีการกล่าวถึง 2 สกุล ที่มีสรรพคุณใกล้เคียงกันคือ Cissampelos และ Cyclea โดย Cissampelos จะมี 1 ชนิดคือ Cissampelos pareira ขณะที่ cyclea จะมี 14 ชนิด คือ C. polypetala C. barbata C. meeboldii C. tonkinensis C. racemosa C. debili ora C. sutchuenensis C. hypoglaucula C. wattii C. ochiaiana C. gracillima C. racemosa C. longgangensis และ C. insularis ในประเทศไทย มีรายงานการสำรวจ 3 ชนิด คือ Cissampelos pareira Cyclea barbata และ Cyclea polypetala โดย

เรียกชื่อเดียวกันคือเครือหมาน้อย จากการศึกษาด้วย RAPD พบความหลากหลายทางพันธุกรรมในแต่ละพื้นที่ของไทยไม่สอดคล้องกับฐานข้อมูลสมุนไพรไทยที่ระบุใช้ชื่อ *Cissampelos pareira* เป็นชื่อวิทยาศาสตร์ของเครือหมาน้อย (กัญจน์ ศิลป์ประสิทธิ์และคณะ, 2560) นอกจากนั้นเครือหมาน้อยหรือกรูงเขมา เป็นพืชที่หายากจากธรรมชาติโดยเฉพาะในพื้นที่ที่ไม่มีการไถพรวนดินหรือใช้ยากำจัดวัชพืช ใบยังสามารถนำมาทำอาหารควาได้ (นวลละออ สราญรัมย์ และพิชัย สราญรัมย์, 2554) การศึกษาของ พิทยา ใจคำ (2560) อีกทั้งยังพบว่ากัมจากเครือหมาน้อยสามารถใช้ทดแทนไขมัน และช่วยเพิ่มความคงตัวสำหรับไอศกรีมนมไขมันต่ำได้ ในส่วนที่มีสรรพคุณทางยานั้นพบว่าในตำรายาไทย ส่วนเหนือดิน เป็นยาแก้ร้อนใน แก้โรคตับ ส่วนราก มีกลิ่นหอม รสสุขุม ใช้แก้ไข้ แก้ดีริ้ว ดีชัน ดีชาน เป็นยาขับปัสสาวะ ยาถ่าย แก้ไข้มาลาเรีย ใช้เป็นยาเจริญอาหาร ยาอายุวัฒนะ ยาช่วยย่อย แก้ท้องร่วง บวม น้ำ แก้ไอ ขับเบา กระเพาะปัสสาวะอักเสบ และใช้ในรายถูกงูกัด เป็นยาลดไข้ แก้ปวดท้อง โรคหนองใน รสหอมเย็น สุขุม แก้ไข้ แก้ดีริ้ว ดีชาน เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงอวัยวะเพศให้แข็งแรง แก้ลม โลหิตกำเดา แก้โรคตา ขับปัสสาวะ แก้บวม น้ำ ใช้เคี้ยว แก้ปวดท้อง และโรคบิด ระบายนิ่ว แก้กระเพาะปัสสาวะอักเสบ ไอเจ็บหน้าอก เป็นยาขับเหงื่อ ยาขับระดู ยาบำรุง ยาสงบประสาท ยาขับน้ำเหลืองเสีย ยาสมาน รากและใบ พอกเป็นยาเฉพาะที่ แก้โรคผิวหนัง หิด ลำต้น ดับพิษไข้ทุกชนิด บำรุงโลหิตสตรี เป็นยา

พอกแก้ตาอักเสบ เนื้อไม้ แก้โรคปอด และโรคโลหิตจาง ใบ แก้ร้อนใน พอกแผล ผี แก้แผลมะเร็ง แก้หิด ใช้ทาภายนอกแก้หิด ทั้งนี้องค์ประกอบทางเคมีของราก พบแอลคาลอยด์ปริมาณสูง เช่น hyatine, hyatinine, sepurine, beburine, cissampeline, pelosine นอกจากนี้ยังพบ quercitol, sterol แอลคาลอยด์ hyatine มีฤทธิ์คล้ายกล้ามเนื้อและลดความดันโลหิต (ฤทธิ์เทียบเท่ากับ d-tubercularine ที่ได้จากยางน่อง) cissampeline แสดงฤทธิ์เป็นพืชต่อเซลล์ ใบมีสารพวกเพคติน เมื่อชงยาใบกับน้ำ เมื่อทิ้งไว้จะแข็งตัวเป็นวุ้น (คณะเภสัชศาสตร์, ออนไลน์)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงเลือกใบเครือหมาน้อยเพื่อใช้ทดแทนเจลาตินที่มีการนำอวัยวะและส่วนหนึ่งของสัตว์ในการผลิตในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลาเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยเพราะโดยการสังเกตซึ่งได้พบพืชที่มีคุณสมบัติให้เส้นใยเมือกและจับตัวเป็นก้อนวุ้น เช่น วุ้นเณก้วย และวุ้นทำขนมจากผงวุ้นสาหร่ายในท้องตลาด พบว่ามีวุ้นจากเครือหมาน้อย ซึ่งพบว่าพืชชนิดนี้มีส่วนประกอบของเส้นใยที่เรียกว่าเพคตินเป็นส่วนประกอบ เมื่อผสมน้ำแล้วคั้นใบให้ละเอียดจะมีเมือก จากนั้นทำการกรองแยกเอากากใบออกและพักไว้จะเกิดการจับตัวกันเป็นก้อนวุ้นคล้ายกับเจลาติน และเมื่อพิจารณาแล้วแตกต่างจากวุ้นประเภทอื่นเพราะมีลักษณะวุ้นที่คล้ายกับวุ้นจากเจลาตินมากที่สุดนำมาทดลองกับสีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติต่อไป

2.การทดลองการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย

ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การผลิตสีหมึกพิมพ์จากธรรมชาติ วิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย การสร้างสรรค์ชิ้นงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย และการเผยแพร่การสร้างสรรค์ชิ้นงานภาพพิมพ์

2.1 การผลิตสีหมึกพิมพ์จากธรรมชาติ

การเตรียมสีจากในรูปแบบผงโดยใช้หลักการเตรียมสีผงบริสุทธิ์เพื่อสร้างเป็นผงสี (Pigment) และเลือกใช้เฉพาะแม่สีนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกพืชที่ให้สีตามลักษณะการใช้ในงานการพิมพ์ระบบสี CMYK ซึ่งเป็นระบบสีชนิดที่เป็นวัตถุคือสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน(แต่ไม่ใช่สีน้ำเงิน ที่เป็นแม่สีวัตถุธาตุ แม่สีในระบบ CMYK เกิดจากการผสมกันของแม่สี สีฟ้า (Cyan) สีแดง (Magenta) สีเหลือง (Yellow) นำมาใช้ในระบบการพิมพ์ และ มีการเพิ่มเติม สีดำเข้าไป เพื่อให้มีน้ำหนักเข้มขึ้นอีก เมื่อรวม สีดำ (Black = K ข้าพเจ้าจึงคิดว่าเฉดสีที่ใช้มีผลต่อการผสมเพื่อให้ได้เฉดสีอื่นๆหรือการใช้สีตามหลักของการพิมพ์ผลงานภาพพิมพ์ทั่วไปส่วนมากใช้หลักของการวัดค่าสีหรือเฉดสีไม่มากโดยใช้แค่หลักการใช้แม่สีเพื่อตอบสนองในการใช้สีเฉดสีอื่นๆในขั้นที่ 2 หรือ 3 ตามวงจรสีเท่านั้น

หลักการสกัดสีธรรมชาติในรูปแบบผง การเตรียมสีผงสีจากธรรมชาติบริสุทธิ์ตามเฉดของแม่สีที่มีลักษณะการสกัดและที่มาที่แตกต่างกันโดยชนิดของพืชและการเตรียมพืชเพื่อสกัด ด้วยข้อมูลเบื้องต้นจากความต้องการการใช้เฉดสีเพียงเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้สำหรับงานภาพพิมพ์เช่น สีเหลือง สี

แดง สีน้ำเงิน สีดำ ซึ่งแต่ละที่มาของสีได้มาจากวัสดุทางธรรมชาติและมีการสกัดสีไม่เหมือนกันหรือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กระบวนการสังเคราะห์สีผงจากพืชสีหมึกพิมพ์ใช้น้ำมันและขั้นตอนผสมผงสีเพื่อลักษณะการนำไปใช้ที่แตกต่างกันวิธีสกัดสีจากพืชธรรมชาติ มีวิธีการสกัดสีที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้จำแนกวิธีการสกัดสีได้ทั้งหมด 3 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นพืชกลุ่มที่อาศัยรูปแบบการสกัดสี โดยผสมส่วนผสมสารในธรรมชาติอื่นๆ ที่ช่วยในการสกัดสี เช่น สารส้ม เกลือ หรือ สนิม แล้วใช้ความร้อนในการสกัดสีหรือใช้อุณหภูมิเป็นหลักเพื่อเร่งปฏิกิริยาลั่นตัวสี โดยวิธีการโกลบด การทุบ การปั่นละเอียดแล้วใช้ความร้อนในอุณหภูมิที่พอเหมาะให้ได้เม็ดสีจากพืชนั้นๆ ซึ่งในกระบวนการนี้จะได้สีเหลืองกับสีแดง

รูปแบบที่ 2 เป็นวิธีการโกลบด การทุบ การปั่นละเอียด จากพืชที่ให้สี แล้วนำมาผสมกับน้ำหรือสารประกอบที่ทำให้สีเกิดปฏิกิริยาต่อกัน เช่น สนิม โคลน น้ำปูนใส ปูนขาว เป็นต้น คั้นและกรองเอาเหลือแต่น้ำแล้วนำมาใช้เลยโดยไม่ผ่านการต้มหรือการใช้อุณหภูมิ วิธีนี้ส่วนมาก จะทำกับพืชที่ให้ปฏิกิริยากับสารสกัดสีอื่นๆ หรืออีกอย่างหนึ่งในวิธีการย้อมผ้าซึ่งเรียกว่าวิธีการย้อมเย็นคือการใช้สีจากธรรมชาติโดยไม่ผ่านความร้อน ซึ่งจะได้เฉดสีน้ำเงิน

รูปแบบที่ 3 สามารถนำสารจากวัสดุหรือสิ่งไหนที่ได้อบตัวอาจจะผ่านกระบวนการทำให้เกิดความเหมาะสมก่อนแล้วจึงค่อยผสมกับตัวผสม ที่ทำให้เกิดเป็นสีในการใช้งานภาพพิมพ์ ซึ่งสามารถผสมกันได้เลย

อย่างเช่น เขม่ากันหม้อ หรือ โคลนที่ผ่านจากการตากแห้งแล้วนำมาบดเป็นผงทั้งหมด ร่อนด้วยตะแกรงที่มีความละเอียดบดด้วยโครงบดยา 3-4 รอบ สุดท้ายทำการตกตะกอนของโคลน โดยการแขวนตะกอนด้วยสารส้ม รอนจนร่อนกันรินน้ำใสทิ้งจะได้ส่วนที่เป็นเนื้อโคลนละเอียด ตากลมและแดดให้แห้งบดให้ละเอียดอีกที

เป็นอันใช้ได้ นำมาผสม medium และน้ำมันพืชก็สามารถใช้งานได้เลย แต่ระวังในเรื่องของการกรองหรือการบด ที่ต้องอาศัยทำให้อนุของดินเล็กลง ถ้าดินไม่ละเอียดพอเทียบเท่าอนุของแป้งได้นั้นการทำละลายกับน้ำมันพืชก็อาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นภายหลัง

ขั้นที่ 1

ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 1 ภาพขั้นตอนการสกัดสีจากธรรมชาติเป็นผงสีเขาสีเหลือง,สีแดง,สีดำ,สีน้ำเงิน

สีเหลือง ได้จากใบไม้หลากชนิดที่สามารถสร้างสีเหลืองได้หลายในเฉด หากแต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกใช้ “ใบมะม่วง” และ “ใบกันเกรา” ซึ่งเป็นพืชที่จะสกัดสีต้องอาศัยจากรูปแบบที่ 1 คือพืช

กลุ่มที่อาศัยรูปแบบการสกัดสี โดยผสมส่วนผสมสารในธรรมชาติอื่นๆ ที่ช่วยในการสกัดสีให้เกิดความคงทนของสี เช่น สารส้ม เกลือ น้ำต้อจากใบยูคาลิปตัส หรือน้ำสนิม แล้วใช้ความร้อนเป็นกรรมวิธีการสกัดสีหรือใช้

อุณหภูมิเป็นหลัก เพื่อเร่งปฏิกิริยาการกลั่นตัวเม็ดสี หากต้องการลดระยะเวลาการต้มสามารถกระทำได้ โดยวิธีการโหลก การบด การทุบ การปั่นละเอียดแล้ว ใช้ความร้อนในอุณหภูมิที่พอเหมาะให้ได้เม็ดสีจากพืช นั้นๆ

ส่วนสีแดง ได้จากการสกัดสีจากการใช้ “แก่นฝาง” แก่นฝางเป็นพืชที่ใช้รูปแบบที่ 1 คือพืชกลุ่มที่อาศัยรูปแบบการสกัดสีโดยผสมส่วนผสมสารในธรรมชาติเป็นส่วนช่วยในการสกัดสี และช่วยให้เกิดความคงทนของสี เช่น สารส้ม เกลือ น้ำต้อจากใบยูคา ลิปดัส หรือน้ำสนิม แล้วใช้ความร้อนเป็นกรรมวิธีการสกัดสีหรือใช้อุณหภูมิเป็นหลัก เพื่อเร่งปฏิกิริยาการกลั่นตัวเม็ดสี หากต้องการลดระยะเวลาการต้มสามารถกระทำได้โดยวิธีการการทุบ สับ แก่นไม้ให้เล็กลง แล้วใช้ความร้อนในอุณหภูมิที่พอเหมาะให้ได้เม็ดสีจากพืชนั้นๆ

ในขณะที่สีดำ ในเจดสีนี้ได้จากเขม่าควันกันหม้อที่หาง่าย และสะดวกต่อการนำมาใช้ ซึ่งจัดเป็นการทดลองใช้ผงสีสำเร็จรูปแบบที่ 3 คือ สามารถนำสารจากวัสดุหรือสิ่งที่หาได้รอบตัวอาจจะผ่านกระบวนการสตุในครั้งนี้ทำให้เกิดความเหมาะสมก่อนแล้วจึงค่อยผสมกับตัวผสม ที่ทำให้เกิดเป็นสีในการใช้งานภาพพิมพ์ ซึ่งสามารถผสมกันได้เลย

สำหรับสีน้ำเงิน การใช้สีจากครามด้วยการทำครามก่อนจากเนื้อครามที่ใช้ในการทดลองเป็นครามเปียก คือ เนื้อครามที่ยังอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนสถานะ เนื้อครามที่นำมาใช้ไม่ได้รวมถึงขั้นตอนการก่อหม้อเพื่อการย้อม แต่ถ้าหากเพิ่มกระบวนการก่อหม้อแล้วนำครามที่ได้จากก่อหม้อมาได้นั้น ซึ่งจะเป็นส่วนดีในด้านการเลือกเจดสีอื่นๆเข้ามาได้ เนื้อครามมีลักษณะเป็นเนื้อเหลวลึ้มคล้ายเนื้อสีทั่วไป เพราะเป็น

ของเหลวที่มีลักษณะของความเข้มข้นของเนื้อสี หรือความข้นของเนื้อปูนขาวซึ่งได้จากการสกัดแยกสี ด้วยวิธีการหมักแบบพื้นบ้านจากจังหวัดสกลนคร สีครามเป็นสีที่ข้าพเจ้าใช้วิธีปฏิบัติการสร้างสีภาพพิมพ์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ด้วยรูปแบบที่ 2 โดยเอามาผสมกับน้ำมันพืชและ medium สีภาพพิมพ์ก็จะได้สีที่ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้(ชญัตว์ อินทร์ชา, 2562)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย

วิธีการการสร้างแท่นพิมพ์พื้นราบโดยใช้วุ้นจากใบเครือหมาน้อย ซึ่งสามารถอธิบายขั้นตอนและวิธีการพิมพ์ตามลำดับภาพ ได้ดังนี้

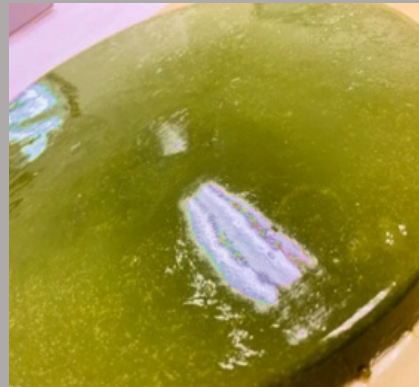
ขั้นที่ 1 นำใบหมาน้อยที่มีความสมบูรณ์ลักษณะสีเขียว
เข้มนำมาตัดหั่นเป็นชิ้น เมื่อนำมาขยำหรือปั่นด้วย
เครื่องปั่น

ขั้นที่ 2 ผสมน้ำในอัตราส่วนใบหมาน้อย 500 กรัม
หรือ ครึ่งกิโลกรัม ต่อ น้ำ 50 มิลลิลิตร นำมากรองเอา
เศษใบออก

ขั้นที่ 3 นำส่วนผสมทั้งหมดเทลงในภาชนะซึ่งเป็น
ภาชนะเช่นเดียวกับการสร้างสรรค์เทคนิคแท่น
พิมพ์เจลาติน เช่น ถาดขอบสูง ที่สำคัญคือพื้นของถาด
ต้องเรียบ โดยจะใช้ในส่วนด้านเรียบของก้นถาด

ขั้นที่ 4 เมื่อเมือกจับตัวกันเป็นก้อนคล้ายวุ้นจึงแกะ
ออกจากถาด

ภาพประกอบที่ 2 วิธีการคั้นด้วยมือกับกรองกากใบออกเพื่อนำเมือกแพคตินมาสร้างเป็นเพลท

2.3 ขั้นตอนวิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทเพ

คตินด้วยวุ้นจากใบเครือหนาน้อย

วิธีการพิมพ์ภาพประเภทภาพพิมพ์พื้น

ราบโดยใช้แม่พิมพ์เป็นวัสดุธรรมชาติซึ่งสามารถอธิบายขั้นตอนและวิธีการพิมพ์ตามลำดับภาพ ได้ดังนี้

ภาพในลำดับของกระบวนการลงสีหมึกพิมพ์พิมพ์ใช้น้ำมันด้วยการใช้อุปกรณ์หรือที่เรียกว่าลูกกลิ้งตีสี เป็นอุปกรณ์เฉพาะสำหรับตีส่วนผสมระหว่าง สีหมึกและน้ำมันพืชให้เข้ากัน ทั้งนี้ต้องสังเกตถึงความหนืดของสีหมึกหรือความเหลวเหมาะสมกับการใช้งาน

ขั้นตอนการวางแม่พิมพ์ด้วยการจัดองค์ประกอบตามความงามตามจินตนาการของแม่พิมพ์ รูปแบบรูปร่าง พื้นผิว ความเหมาะสมของแม่พิมพ์ที่เลือกมาก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงเช่นกัน

ขั้นตอนการประกบกระดาษหรือวัสดุรองรับการพิมพ์เป็นผลงานภาพพิมพ์หรือการพิมพ์ภาพเพื่อสร้างจำนวน แล้วใช้น้ำหนักมือการกดให้ติดเพื่อให้ได้ภาพพิมพ์ด้วยการลูบด้วยฝ่ามือ

ภาพประกอบที่ 3 ภาพขั้นตอนวิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทแผ่นพิมพ์ 1

การแสดงให้เห็นถึง ผลลัพธ์จากการพิมพ์ในขั้นตอนแรกซึ่งการลงหมึกเพียงครั้งเดียวสามารถใช้ลักษณะการพิมพ์ให้ได้ผลลัพธ์ถึง 2 ลักษณะ ในผลลัพธ์ของการพิมพ์ครั้งแรกจะปรากฏเป็นรูปร่างของแม่พิมพ์ ส่วนรอบนอกของแม่พิมพ์ หรือ เรียกว่า positives

หลังจากการพิมพ์ไปแล้วหนึ่งรอบจะได้ลักษณะส่วนสีที่อยู่รอบนอกของแม่พิมพ์ หลังจากนั้น เมื่อถูกการพิมพ์ไปแล้วสีจะถูกติดอยู่กับพื้นที่รองรับขึ้นไป และแสดงให้เห็นถึงพื้นที่สีดังกล่าวซึ่ง

ภาพประกอบที่ 4 ภาพขั้นตอนวิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทแท่นพิมพ์ 2

ในการพิมพ์นั้นจะมีอีกหนึ่งขั้นตอน หรือ ลักษณะที่ 2 ซึ่งมีผลลัพธ์ที่แตกต่างกันด้วย โดยจะต้องทำการคืบไปไม้และแม่พิมพ์ออกให้หมดเสียก่อน

หลังจากนั้น ใช้กระดาษเปล่าอีกแผ่นทำการพิมพ์ จะได้ผลงานจากการพิมพ์ครั้งที่สอง ขั้นตอนนี้จะได้ผลลัพธ์เป็นลักษณะสีส่วนพื้นผิวของแม่พิมพ์ หรือ เรียกว่า Negatives

ภาพประกอบที่ 5 ภาพขั้นตอนวิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทแท่นพิมพ์ 3

จากภาพประกอบที่ 4 และ 5 คือการแสดงให้ทราบถึงการพิมพ์ในขั้นตอนที่ 2 ด้วยการลงหมึก หรือ กลิ้งหมึกเพียงครั้งเดียวสามารถใช้ลักษณะการพิมพ์ให้ได้ผลลัพธ์ถึง 2 ลักษณะ

จากตัวอย่างขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการสร้างสรรคโดยใช้แม่พิมพ์ธรรมชาติและขั้นตอนนี้จะได้ผลลัพธ์เป็นลักษณะสีส่วนนอกแม่พิมพ์ หรือ เรียกว่า Positives และ Negatives ตัวอย่างขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการทดลองโดยใช้แม่พิมพ์ธรรมชาติและขั้นตอนนี้จะได้ผลลัพธ์เป็นลักษณะสีส่วนนอกแม่พิมพ์ หรือ เรียกว่า Positives และรายละเอียดจากใบไม้เรียกว่า Negatives ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลการสร้างสรรคโดยใช้แม่พิมพ์ธรรมชาติจากการทดลองจนเกิดความเข้าใจในกระบวนการสร้างแม่พิมพ์เป็นพื้นที่รองรับที่เหมาะสมพร้อมการเข้าใจในการเลือกแม่พิมพ์ที่เหมาะสม และการเลือกผลงานภาพพิมพ์ หรือ การพิมพ์ภาพเพื่อสร้างจำนวนสำเนาจึงหาข้อสรุปจากกระบวนการพิมพ์ด้วยตนเองเพื่อนำมาบรรยายลักษณะขั้นตอนกระบวนการพิมพ์ให้ได้ตามหลักการ หรือการแยกประเภท เพื่อต่อยอดและหาความลงตัว

ในด้านการอธิบายสุนทรียะทางศิลปะที่สามารถอ้างอิงองค์โดยใช้หลักประกอบศิลป์ต่อไป

2.4 การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพลคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย

วิธีการของการสร้างสรรค์ผลงานชุด พิมพ์ภาพประเภทภาพพิมพ์พื้นราบโดยใช้วัสดุธรรมชาติซึ่งสามารถอธิบายขั้นตอนและวิธีการพิมพ์ตามลำดับภาพได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยวางแผนขั้นตอนการพิมพ์ผสมผสานระหว่างการพิมพ์เทคนิคศิลปะภาพพิมพ์ช่องฉลุ (Serigraphy) โดยร่างต้นแบบด้วยดินสอลงบนใช้กระดาษไข (รูปที่1) จัดวางตำแหน่ง โดยใช้การจัดวางด้านองค์ประกอบศิลป์ ร่างเส้น รูปร่าง แล้วทำการเจาะซึ่งใช้ส่วนนี้กันด้วยการติดกระดาษกาวไว้ก่อน ซึ่งหลังจากเจาะช่องฉลุเป็นแม่พิมพ์กระดาษแล้ว หากต้องการพิมพ์ ก็สามารถแกะช่องนั้นและพิมพ์ภาพในแต่ละช่องที่ช่องที่ฉลุไว้ (รูปที่2) ซึ่งนำแม่พิมพ์กระดาษมาปิดกันไว้ด้านหน้ากับกระดาษที่นำมาใช้เป็นพื้นที่รองรับ

ภาพประกอบที่ 6 ภาพขั้นตอนการออกแบบวางแผนผสมผสานระหว่างแม่พิมพ์ช่องฉลุ ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 จากภาพผู้วิจัยได้ใช้แม่พิมพ์เป็นใบไม้ มีลวดลายและรายละเอียดของใบไม้จากรูปร่างที่แตกต่างกัน นำมาพิมพ์เป็นชิ้นงาน เช่น ใบมะละกอ ใบบัว ใบตำลึง เป็นต้น (ภาพที่ 1) สร้างสรรค์การพิมพ์ภาพโดยใช้แม่พิมพ์จากใบไม้ด้วยการใช้หมึกสีดำที่ผลิตจากเขม่ากันหม้อ (ภาพที่ 2) ผลลัพธ์ของการ

พิมพ์ลงในส่วนช่องที่ฉลุไว้ในแม่พิมพ์กระดาษ ซึ่งโดยภาพรวมผู้วิจัยจะใช้ผลลัพธ์ที่แสดงให้เห็นถึงพื้นผิวของชิ้นงาน หรือวัสดุที่นำมาทำเป็นแม่พิมพ์โดยใช้ผลลัพธ์จากการพิมพ์ครั้งที่สอง หรือ ลักษณะของการพิมพ์แบบ Negatives (ภาพที่ 3)

ภาพประกอบที่ 7 ภาพตัวอย่างขั้นตอนการสร้างสรรค์ ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 จากช่องที่ฉลุไว้ ผู้วิจัยได้ทำการพิมพ์ภาพตามกระบวนการพิมพ์จาก ข้อ 2.3 ขั้นตอนวิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทเพลตดินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย ทำการพิมพ์ไปที่ละช่องของช่องที่ทำการฉลุ

ไว้ โดยเลือกจากความเหมาะสมจากช่องที่มีขนาดเล็ก เพราะพิมพ์ก่อน หลังจากนั้น จึงเลือกตามช่องฉลุที่มีส่วนพื้นที่ใหญ่กว่าเป็นการพิมพ์ในลำดับจนแล้วเสร็จการพิมพ์

ภาพประกอบที่ 8 ภาพตัวอย่างขั้นตอนการสร้างสรรค์ ขั้นตอนที่ 3

2.4 การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับ เพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย

ผู้วิจัยเลือกวิธีการนำเสนอผลงาน
สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิต
จากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมา
น้อยในรูปแบบนิทรรศการ ภายใต้ชื่อนิทรรศการ

แสดงเดี่ยวภาพพิมพ์ ชื่อว่า ระดับสีที่ลดทอนของพิ
พิมพ์ ในระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม ถึง วันที่ 5
กันยายน พ.ศ. 2562 ณ หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย โดยมีผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์
ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบ
เครือหมาน้อยจัดแสดงจำนวน 5 ชิ้น ดังผลงาน
สร้างสรรค์ต่อไปนี้

ชื่อผลงาน: ระดับสีที่ลดทอนของพิพิมพ์
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

ชื่อผลงาน: ระดับสีที่ลดทอนของพิพิมพ์
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

ชื่อผลงาน: ระดับสีที่ลดทอนของพิพิมพ์
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

ชื่อผลงาน: ระดับสีที่ลดทอนของพิพิมพ์
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

ชื่อผลงาน: ระดับสีที่ลดทอนของพิพิมพ์
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

เทคนิค: ภาพพิมพ์หินด้วยประเภทพื้นราบเทคนิคเส้นพิมพ์เพคตินจากใบเครือหมาน้อย
ใช้สีจากธรรมชาติ
ขนาด: 70x90 เซนติเมตร
ศิลปิน: ชญวดี อินทร์ชา
Name: The Demotion of PhiPhim
Technique: Monoprint: Gelatinplate whit Nature Colure
Size: 70x90cm
BY CHARYATA IN-CHAR :RESEARCHAR

ภาพประกอบที่ 9 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ด้วยแทนพิมพ์เพคตินเพลทจากวุ้นใบเครือหมาน้อย

ภาพประกอบที่ 10 โปสเตอร์การแสดงผลงานนิทรรศการเดี่ยว ภาพพิมพ์: ระดับสีที่ลดทอนของพิมพ์พิมพ์

สรุปผลการวิจัย

1. วัสดุทางเลือกในท้องถิ่นนำมาผลิตและใช้ทดแทนแท่นพิมพ์เจลลาติน ผู้วิจัยเลือกใช้ ใบเครือหมาน้อย เพื่อให้ทดแทนเจลลาตินที่มีการนำอวัยวะและส่วนหนึ่งของสัตว์ในการผลิตทั้งนี้สรุปได้ว่าเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยหลังจากทดสอบคุณสมบัติเพื่อใช้พิมพ์ภาพนั้น จากกระบวนการพิมพ์ภาพในขั้นตอนเช่นเดียวกันเจลลาตินเพลทสามารถให้รายละเอียดของผลลัพธ์จากการพิมพ์ภาพได้

2. การทดลองการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย ในขั้นตอนการผลิตสีหมึกพิมพ์จากธรรมชาติ ผู้วิจัยผลิตผงสีสี่เหลืองจาก “ใบมะม่วง” และ “ใบกันเกรา” ซึ่งเป็นพืชที่จะสกัดสีต้องอาศัยการสกัดสีโดยผสมส่วนผสมสาระในธรรมชาติอื่นๆ ที่ช่วยในการสกัดสีให้เกิดความคงทน ส่วนผงสีแดงได้จากการสกัดสีจากการใช้ “แก่นฝาง” ซึ่งเป็นพืชกลุ่มที่อาศัยรูปแบบการสกัดสีโดยผสมส่วนผสมสาระ

ในธรรมชาติเป็นส่วนช่วยในการสกัดสี และช่วยให้เกิดความคงทน ในขณะที่ผลสีสีดำได้จากเขม่าควันกันหม้อที่หาง่าย และสะดวกต่อการนำมาใช้ ซึ่งจัดเป็นการทดลองใช้ผงสีผ่านกระบวนการทำให้เกิดความเหมาะสมก่อนแล้วจึงค่อยผสมกับตัวผสมอื่น และผงสีน้ำเงินได้จากการทำครามก่อนจากเนื้อครามที่ใช้ในการทดลองเป็นครามเปียก ในขณะที่วิธีการพิมพ์ภาพจากเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย ซึ่งใช้สร้างสรรค์ชิ้นงานภาพพิมพ์ โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยพบว่า ความของละเอียดของแม่พิมพ์กับความคมชัดของชิ้นงานที่พิมพ์จากการใช้สีหมึกพิมพ์จากธรรมชาติมีผลปรากฏอันเป็นที่น่าประทับใจ เช่นเดียวกับเพลทแม่พิมพ์เจลลาติน อีกทั้งเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยที่มีการพิมพ์มือหรือการใช้น้ำหนักด้วยการกดทับจากแรงข้อมือ นั้นทำให้ผลงานสร้างสรรค์ที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงทัศนธาตุ

ที่สวยงามตามลักษณะเฉพาะของใบไม้แต่ละชนิด หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ถูกนำมาทำเป็นแม่พิมพ์

เพื่อการเผยแพร่การสร้างสรรค์ชิ้นงานภาพพิมพ์ผู้วิจัยเลือกวิธีการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อย ภายใต้ชื่อโครงการระดับสัที่ลดทอนของพิพิมพ์ ณ หอศิลป์

จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีผลงานภาพพิมพ์โดยใช้สีหมึกพิมพ์ที่ผลิตจากธรรมชาติกับเพลทเพคตินด้วยวุ้นจากใบเครือหมาน้อยจัดแสดงจำนวน 5 ชิ้น ชื่อชุด “บทสนทนาของพิพิมพ์” ระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม ถึงวันที่ 5 กันยายน 2562 เผยแพร่ในรูปแบบสูจิบัตรประจำปีนทรรศการ สูจิบัตรนทรรศการ ระดับสัที่ลดทอนของ พิ:พิมพ์ ชญุตว์ อินทรรชา. (2562)

อภิปรายผล

ความงามของเทคนิคภาพพิมพ์ขึ้นเดี่ยว (Monoprint) จากเทคนิคแทนพิมพ์เจลลาตินด้วยสีเชื้อน้ำมันผลจากกระบวนการพิมพ์ภาพที่ปรากฏนั้นสามารถนิยามตามความหมายของศิลปะภาพพิมพ์ (Print Making) คำว่าศิลปะภาพพิมพ์เป็นคำง่ายๆ ตรงกับภาษาอังกฤษที่ว่า Graphic Arts ถ้าพิจารณาแล้วมาจากศัพท์ภาษากรีกว่า Graphien แปลว่าเขียนกับคำว่า Arts มาจากภาษาละตินว่า arts แปลว่าทำให้เกิดความงามหรือมีรูปทรงเมื่อนำมารวมกันแล้วก็ควรจะตรงกับคำว่าศิลปะแห่งการเขียนอาจารย์สงวนรอดบุญได้ให้คำจำกัดความของคำ Graphic Arts ชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงงานศิลปะที่มีผิวพื้นแบนราบ (Flat Surface) คือมีลักษณะเป็นสองมิติ (Two Dimensional surface) มีแต่ความกว้างความยาวโดยปราศจากความหนาหรือความลึก (Depth) (อัศนีษฐ์อรุณ, 2524) พอลเจแซคส์ (Paul Sachs) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Modern Prints and Drawing ไว้ว่า “ภาพพิมพ์ก็คือภาพที่พิมพ์ออกมาได้หลายๆ ภาพจากแม่พิมพ์” (อัศนีษฐ์อรุณ, 2524)

1. การใช้ศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคเพลทแม่พิมพ์เพคตินด้วยการใช้สีธรรมชาติในท้องถิ่น ข้อเปรียบเทียบชิ้นงานในเทคนิคดังกล่าว การค้นคว้าเพื่อ

สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์จากเพลทเจลลาตินจึงต้องมีการวิเคราะห์ ทดลองฝึกฝน อย่างเป็นระบบ จนพัฒนาปรับเปลี่ยน จากเจลลาตินเป็นแพคตินได้ กำหนดให้เกิดผลลัพธ์ของเทคนิคนี้ให้สามารถแสดงออกถึงความงาม ความสมบูรณ์ และเสน่ห์ที่ซ่อนอยู่ในผลงานที่ปรากฏเด่นชัดถึงคุณภาพเช่นกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานนำไปสู่การสร้างสรรคศิลปะที่มีคุณภาพและรูปแบบใหม่ๆ จึงขั้นตอนงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยจึงมีขั้นตอนหรือกระบวนการสร้างสรรค์

2. สามารถเพื่อเปรียบเทียบการค้นพบองค์ความรู้ใหม่นี้ จากลักษณะของการพิมพ์แบบ Negatives กระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์จากวัสดุพื้นราบแต่มีรายละเอียดและลักษณะเช่นนี้คือ แม่พิมพ์วัสดุปะติด (Collagraph) มีผลปรากฏแสดงให้เห็นถึงทัศนธาตุของวัสดุ เส้น รูปร่าง น้ำหนัก พื้นผิว ด้วยลวดลายจากแม่พิมพ์นั้นเกิดความงามในลักษณะเฉพาะของใบไม้แต่ละชนิด หรือวัสดุอื่น ๆ เช่น ขนนก เส้นด้ายขนาดเส้นเล็ก ด้ายที่มีลักษณะพันเกลียว ที่ผู้วิจัยนิยมนำมาใช้สร้างสรรค์มากที่สุด คือ ใบบัว เพราะเป็นใบไม้ที่มีความงดงามของลายเส้นและได้ความหมายด้านความงาม ด้านสาระ ด้านเทคนิคถูก

นำมาทำเป็นแม่พิมพ์พร้อมกับหมึกพิมพ์จากธรรมชาติ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

3. ข้อมูลพืชให้สารสีที่ปรากฏในภาคเอกสาร ผู้วิจัยได้นำไปจัดทำเป็นฐานข้อมูล มีพืชหลายชนิด การนำสีจากพืชมาใช้ในการย้อมผ้าด้วยการศึกษาจาก แหล่งภูมิปัญญาในท้องถิ่น หรือ วัสดุอื่นๆที่สามารถหา ได้รอบตัว การใช้สีในรูปแบบผงโดยใช้หลักการสกัดสี และการทำให้เกิด กระบวนการสร้างเป็นสีผงบริสุทธิ์

เอกสารอ้างอิง

- กมล คงทอง. (2543). ศิลปะภาพพิมพ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- กัญจน์ ศิลป์ประสิทธิ์และคณะ. (2560). ความหลากหลายทางพันธุกรรมและการจำแนกชนิดด้วย rbcL ยีนของเครือหมาน้อย (Cyclea sp.). แก่นเกษตร. 45(2): 351-362.
- คณะเภสัชศาสตร์. (ออนไลน์). ฐานข้อมูลสมุนไพรไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565. สืบค้นจาก <http://www.phargarden.com/main.php?action=aboutus>
- ชญัตว์ อินทร์ชา. (2559). สูจิบัตรนิทรรศการ พิ:พิมพ์. สกลนคร.
- _____. (2561). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษา ศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคเพลาหมึกพิมพ์เจลลาตินด้วยการใช้สีธรรมชาติในท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- _____. (2562). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษา ศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคเพลาหมึกพิมพ์เพคตินด้วยการใช้สีธรรมชาติในท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

หรือ ผงสี (Pigment) โดยเอามาผสมกับน้ำมันพืชและ medium สีภาพพิมพ์ก็ได้สีที่ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ (ชญัตว์ อินทร์ชา, 2562)

4. จากการสร้างสรรค์ผลงานในการวิจัยชุดดังกล่าว ผู้วิจัยได้รับการยืนยันและการตอบรับจากการพิจารณาผลงานชุดดังกล่าวผ่านคณะกรรมการพิจารณาการขอใช้พื้นที่ หอศิลป์ฯ ในรูปแบบนิทรรศการแสดงเดี่ยว ประจำปี 2562

- ชญัตว์ อินทร์ชา. (2562) .สูจิบัตรนิทรรศการ ระดับสีที่ลดทอนของ พิ:พิมพ์ ณ หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ญาณวิทย์ ภูญแจทอง. (2555). สูจิบัตรนิทรรศการ ภาพพิมพ์จากป่าสงวน จัดแสดง ณ AREDL GALLERY.
- นวลละอ อสรณมย์ และ พิชัย อสรณมย์. (2554). เครือหมาน้อย (กรูเซมา) : พืชธรรมชาติในท้องถิ่น ที่นำมาปรุงเป็นขนมหวานประกอบการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ . 1(1): 26-36.
- พิทยา ใจคำ. (2560). ผลของกัมจากเครือหมาน้อยต่อคุณลักษณะและการยอมรับของไอศกรีมนมไขมันต่ำ. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. 5(1): 67-81.
- อัศนีย์ ชูอรุณ. (2524). ความเข้าใจศิลปะภาพพิมพ์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อัศนีย์ ชูอรุณ. (2519). ทฤษฎีศิลปะภาพพิมพ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุดิมาการพิมพ์.